

महाराष्ट्रातील नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या कार्यक्षेत्रात नागरी पायाभूत व सामाजिक सुविधा निर्माण करणे व त्यांच्या बळकटीकरणाकरिता “महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियान” राबविण्याबाबत.

**महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग**

शासन निर्णय क्रमांक: नगरो- २०१४/प्र.क्र.११९/नवि-३३

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

तारीख: दिनांक - २१ ऑगस्ट, २०१४.

वाचा §

१) शासन निर्णय क्रमांक: एनयुआर- २००८/ प्र.क्र. २०३/नवि-३३, दिनांक २० फेब्रुवारी, २०१०.

प्रस्तावना §

राज्यातील वाढत्या नागरीकरणाचा वेग लक्षात घेता केंद्र शासनाच्या “जवाहरलाल नेहरू राष्ट्रीय नागरी पुनर्निर्माण अभियानांतर्गत” “लहान व मध्यम शहरांकरिता पायाभूत सुविधा विकास योजनेच्या”(UIDSSMT) धर्तीवर राज्यात “महाराष्ट्र सुवर्णजयंती नगरोत्थान महाभियान” सन २०१० पासून राबविण्यात येत आहे. “महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियान” राज्यातील, “ड” वर्ग महानगरपालिका व सर्व नगरपरिषद/नगरपंचायतींना सन २०१० पासून लागू करण्यात आले आहे. तथापि प्रस्तुत अभियानाच्या पहिल्या टप्प्यात एकूण ८३ शहरांचा समावेश करण्यात आला आहे. राज्यातील नागरी भागात पायाभूत सुविधा निर्माण करणासाठी तसेच पायाभूत सुविधांच्या बळकटीकरणासाठी राज्यात राबविण्यात येणारे केंद्र शासन पुरस्कृत “जवाहरलाल नेहरू राष्ट्रीय नागरी पुनर्निर्माण अभियान” मार्च २०१४ पासून संपुष्टात आले आहे. त्यामुळे सद्यःस्थितीत लहान व मध्यम शहरांच्या पायाभूत सुविधांच्या विकासासाठी “महाराष्ट्र सुवर्णजयंती नगरोत्थान महाभियान” ही एकमेव योजना अस्तित्वात असल्याने सदर योजनेच्या व्याप्तीमध्ये बदल करणे आवश्यक झाले आहे.

केंद्र शासनाच्या “लहान व मध्यम शहरांकरिता पायाभूत सुविधा विकास योजनेच्या” वित्तीय आकृतीबंधाच्या तुलनेत, “महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियान योजनेच्या” वित्तीय आकृतीबंधामुळे सदर योजनेत सहभागी होणाऱ्या नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांवर मोठ्या प्रमाणात आर्थिक ताण पडत असल्याचे निर्दर्शनास आले आहे. बहुतांश नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या कमकुवत आर्थिक स्थितीमुळे अभियानांतर्गत त्यांच्या स्वहिश्याचा निधी उभा करण्यास

किंवा कर्जाची उभारणी करण्यास अडचणी येतात. त्यामुळे “महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियानाच्या” वित्तीय आकृतीबंधामध्ये व इतर आवश्यक सुधारणा केल्यास सदर योजनेअंतर्गत प्रकल्प वेळेत पूर्ण होऊ शकतील व आवश्यक त्या पायाभूत सुविधा जनतेसाठी लवकरात लवकर उपलब्ध होतील. सदरहू परिस्थितीत “महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियानाच्या” वित्तीय आकृतीबंध व व्याप्ती मध्ये सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय ५

०२. दिनांक १३/०८/२०१४ रोजीच्या राज्य मंत्रीमंडळाच्या बैठकीत विभागाने सादर केलेल्या महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियानाच्या वित्तीय आकृतीबंध व व्याप्तीमध्ये सुधारणा करण्याबाबतच्या प्रस्तावास राज्य मंत्रीमंडळाने दिलेल्या मान्यतेनुसार “महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियानाचा” संदर्भाधीन मूळ शासन निर्णय अधिक्रमित करुन “महाराष्ट्र सुवर्णजयंती नगरोत्थान महाभियान” खालीलप्रमाणे राबविण्याबाबत शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे. सदर अभियानाची उद्दीष्टे, व्याप्ती, वित्तीय आकृतीबंध, पायाभूत सुविधांचा प्राथम्यक्रम, प्रकल्प मंजूरी करीता आवश्यक अटी व शर्ती, प्रकल्पाकरिता अनुदान व कर्ज उपलब्ध करुन देण्याची कार्यपद्धती, प्रशासकीय यंत्रणा व तांत्रिक मुल्यमापन इ.बाबी पुढीलप्रमाणे राहतील:-

अ) अभियानाची उद्दीष्टे:-

राज्यातील लहान व मध्यम शहरात आवश्यक त्या पायाभूत सुविधांची निर्मिती करणे, उपलब्ध पायाभूत सुविधांची श्रेणीवाढ करणे व त्याअनुषंगाने नागरिकांना पायाभूत सोयीसुविधा उपलब्ध करुन देणे, हे या योजनेचे उद्दीष्ट आहे.

ब) अभियानाची व्याप्ती :

राज्यात अस्तित्वात असलेल्या सर्व नगरपरिषदा, नगरपंचायती व “ड” वर्ग महानगरपालिका “महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियानात” सहभाग घेऊ शकतील.

क) वित्तीय आकृतीबंध:-

“महाराष्ट्र सुवर्णजयंती नगरोत्थान महाभियाना” अंतर्गत मंजूर होणाऱ्या प्रकल्पांकरीता वित्तीय आकृतीबंध पुढीलप्रमाणे राहील:-

अनु.क्र.	नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था	वित्तीय आकृतीबंध	
		मंजूर प्रकल्प किंमतीपैकी राज्य शासनाचा अनुज्ञेय हिस्सा (टक्के)	मंजूर प्रकल्प किंमतीपैकी संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने उभा करावयाचा हिस्सा (टक्के)
१.	“ड” वर्ग महानगरपालिका	७०	३०
२.	“अ” वर्ग नगरपरिषद	७५	२५
३.	“ब” वर्ग नगरपरिषद	८५	१५
४.	“क” वर्ग नगरपरिषद/ नगरपंचायत	९०	१०

राज्य शासनामार्फत नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेसाठी प्रकल्प मंजूर झाल्यानंतर, मूळ प्रकल्प किंमतीमध्ये कोणत्याही कारणास्तव वाढ झाल्यास त्याची संपूर्ण जबाबदारी संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेची राहिल. राज्य शासनामार्फत त्या करिता कोणतेही वाढीव अनुदान उपलब्ध केले जाणार नाही.

“महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाअभियाना” अंतर्गत संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये मंजूर केलेल्या प्रकल्पांना देखील, सदर वित्तीय आकृतीबंध पूर्वलक्षी प्रभावाने लागू करण्यात येत आहे. यापूर्वीच्या मंजूर प्रकल्पांना वरील वित्तीय आकृतीबंधानुसार अनुदान अनुज्ञेय होण्यासाठी या शासन निर्णयाच्या पृष्ठ ७ वरील परिच्छेद “ज” मधील अटी व शर्तीची पूर्तता करणे संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना बंधनकारक राहिल. या संदर्भातील निधी मागणीचा सविस्तर प्रस्ताव संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने नोडल यंत्रणेमार्फत शासनास सादर करावा.

ड) “महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाअभियानांतर्गत” प्रकल्प मंजूर करताना खालीलप्रमाणे पायाभूत सुविधांना प्राधान्य देण्यात येईल.

१) पाणीपुरवठा :

प्रकल्प मंजूर करताना, नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना प्रथम नियमित पाणीपुरवठा बाबत प्रकल्प हाती घेणे आवश्यक राहिल. पाणी पुरवठ्याचे प्रकल्प मंजूर करतांना नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेची लोकसंख्या, पाणी वितरण व्यवस्थेची व्याप्ती, इ. बाबींच्या आधारे मंजुरी देण्यात येईल.

२) मलनिस्सारण:

ज्या शहरात मलनिस्सारण व्यवस्था अस्तित्वात नाही, अशा शहरांना मलनिस्सारण प्रकल्प राबविण्याबाबत प्राधान्य देण्यात येईल. तथापि या शहरांमध्ये १३५ एलपीसीडी पाणी पुरवठा नियमितपणे उपलब्ध असणे अनिवार्य राहिल.

३) घनकचरा व्यवस्थापन:

ज्या शहरांत घनकचरा व्यवस्थापन शास्त्रोक्त पद्धतीने होत नाही व त्या अनुषंगाने त्याकरीता आवश्यक त्या पायाभूत सुविधा उपलब्ध नाही अशा शहरांना घनकचरा व्यवस्थापन प्रकल्प राबविण्याकरीता प्राधान्य देण्यात येईल.

४) नागरी दळणवळण:-

नागरी दळणवळण साधनांचा विकास (रस्ते, पूल, उड्डाणपूल, परिवहन व्यवस्था, पर्जन्य जलवाहिनी इत्यादी) :

ज्या शहरातील पाणी पुरवठा व मलनिस्सारणाचे प्रकल्प व अनुषंगिक कामे पूर्ण झाली आहेत अशा शहरांकरिता नागरी दळणवळण साधनांचा विकास करण्याबाबतचे प्रकल्प मंजूर केले जातील.

५) सामाजिक सोयी व सुविधांचा विकास:

नागरी भागात विहित मानकानुसार व विकास आराखड्यानुसार समाविष्ट असलेल्या सामाजिक सोयी व सुविधांचा विकास करण्याबाबतचे प्रकल्प मंजूर केले जातील.

आ) महाभियानातर्गत शहरांचे दिर्घकालीन नियोजन

१) “महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियानातर्गत” सहभाग घेणाऱ्या प्रत्येक नागरी क्षेत्रासाठी शहराच्या पुढील २० वर्षांचा संभाव्य विकास लक्षात घेऊन शहर विकास आराखडा (City Development Plan) तयार करणे अनिवार्य राहिल. शहर विकास आराखड्यात भविष्यातील गरजांच्या आधारे विविध मूलभूत नागरी सुविधा, शैक्षणिक, आरोग्य विषयक इत्यादी पायाभूत सुविधा तसेच शहराच्या सामाजिक सोयींच्या विकासाठी आवश्यक उपाय योजनांचा अंतर्भाव असेल.

२) विकास आराखडा तयार करताना, विविध मूलभूत नागरी सुविधा तसेच शैक्षणिक व आरोग्य विषयक इत्यादी पायाभूत सुविधा कोणत्या दर्जाच्या पुरविण्यात याव्यात यासाठी शासनाने वेळोवेळी विहित केलेली मानके विचारात घेण्यात यावीत.

फ) प्रकल्प मंजूरीची कार्यपद्धती:-

१) महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियानांतर्गत विहित केलेल्या सर्व अटी व शर्तीचे पालन करण्याबाबत, बंधनकारक व वैकल्पिक सुधारणा राबविण्याबाबत, स्वहीश्याचा निधी विहित केलेल्या वेळेत उपलब्ध करण्याबाबत तसेच सदर प्रकल्प यशस्वीरित्या व जबाबदारीने राबविण्याबाबत संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने ठराव करणे बंधनकारक राहिल. या अटीची पूर्तता केल्याशिवाय नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेचा प्रकल्प मान्यतेबाबतचा प्रस्ताव विचारात घेतला जाणार नाही.

२) संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी, शहर विकास आराखड्यानुसार योजनेचा “सविस्तर प्रकल्प अहवाल” तयार करणे बंधनकारक राहिल. सदर खालील प्रकल्प अहवालास संबंधित सक्षम प्राधिकाऱ्याची तांत्रिक सहमती (Technical Appraisal) घेणे आवश्यक राहिल, जसे:-

i) नागरी दळणवळणव त्या संबंधित निगडीत बाबी, सामाजिक सोयी सुविधा विकास:- सक्षम प्राधिकारी: सार्वजनिक बांधकाम विभाग

ii) मलनिस्सारण, पाणी पूरवठा, घनकचरा व्यवस्थापन, पर्जन्य जलवाहीनी - सक्षम प्राधिकारी: महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण

३) तांत्रिक सहमती प्राप्त झाल्यावर संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने सदर सविस्तर प्रकल्प अहवाल, वित्तीय आराखड्यासह (Financial Closure) राज्यस्तरीय नोडल यंत्रणेकडे सादर करणे आवश्यक राहिल. नोडल यंत्रणेने सदर प्रस्तावाची तांत्रिक व प्रशासकीय छाननी करून पात्र प्रस्ताव शासनास सादर करणे आवश्यक राहिल.

४) शासनाकडे प्राप्त झालेल्या प्रस्तावास, प्रथम अभियानाच्या “राज्यस्तरीय प्रकल्प मान्यता समितीमार्फत” मान्यता दिली जाईल. प्रकल्पास मंजूरी देताना समितीने मान्यता दिल्यानंतर शासनामार्फत प्रशासकीय मान्यता देण्याची कार्यवाही करण्यात येईल.

५) राज्य शासनामार्फत प्रशासकीय मान्यता दिल्यानंतर या शासन निर्णयातील परिच्छेद २ (द) मध्ये विहित केल्यानुसार प्रकल्पांतर्गत करारनामा राज्यस्तरीय नोडल यंत्रणा व संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था यांच्यात होणे बंधनकारक राहिल.

ग) निधी वितरणाची कार्यपद्धती

१) मंजूर प्रकल्पांना शासनाचा अनुज्ञेय हिस्सा, अनुदान स्वरूपात २ हप्त्यात वितरीत करण्यात येईल.

- २) अनुदानाचा पहिला हप्ता (एकूण अनुज्ञेय अनुदानाच्या ५० टक्के रक्कम) प्रकल्प मंजूरीनंतर वितरीत करण्यात येईल.
- ३) अनुदानाचा पहिला हप्ता प्राप्त झाल्यानंतर नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने त्या प्रमाणात स्वहिश्याच्या पहिल्या हप्त्याची तरतूद करणे आवश्यक राहिल.
- ४) शासनाच्या अनुदानाचा पहिला हप्ता व नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेचा स्वहिस्सा हा एकत्र निधी, शासनाच्या प्रचलित धोरणानुसार विहीत केलेल्या बँकांमध्ये, स्वतंत्र खाते उघडून ठेवणे अनिवार्य राहिल. त्यानुसार प्रकल्पाच्या आर्थिक आराखड्यास (फायनान्शियल क्लोजर) संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालयाची परवानगी प्राप्त केल्यानंतरच, प्रकल्पाची निविदा प्रक्रिया सुरु करणे बंधनकारक राहिल.
- ५) राज्य शासनाने वितरीत केलेल्या पहिल्या हप्त्याच्या अनुदानाची रक्कम व त्या प्रमाणात नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने जमा केलेली पहिल्या हप्त्याची स्वहिश्याची रक्कम अशा एकत्रित रकमेच्या ७० टक्के खर्चाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालयामार्फत शासनास सादर केल्यानंतरच राज्य शासनाचा दुसरा हप्ता वितरीत केला जाईल.
- ६) नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी दुसऱ्या हप्त्याची मागणी करताना प्रस्ताव नगरपरिषद प्रशासन संचालनालयामार्फत शासनास सादर करावा. नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय यांनी प्रस्तावांची छाननी करून उचित अभिप्रायांसह शासनास प्रस्ताव द्यावा.

ह) सुधारीत वित्तीय आकृतीबंधानुसार प्रकल्प मंजूरीकरिता अटी व शर्ती:-

सुधारीत वित्तीय आकृतीबंध लागू करताना नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना खाली दर्शविलेल्या बंधनकारक व वैकल्पीक सुधारणा (रिफॉर्म) पूर्ण करणे आवश्यक राहिल. त्यापैकी ८० टक्के वैकल्पिक अटींची पूर्तता प्रकल्पाच्या दुसऱ्या वर्षापर्यंत करणे आवश्यक राहिल.

➤ बंधनकारक सुधारणा:-

१. प्रकल्प मंजूरीच्या पहिल्या वर्षात महानगरपालिका/नगरपरिषदा/नगरपंचायती यांच्या कामकाजाचे पूर्ण संगणकीकरण करणे अनिवार्य राहिल. यात प्रामुख्याने ई-गव्हर्नन्स, लेखा, जन्म-मृत्यु नोंद सुधारणायाची १०० टक्के अंमलबजावणी करणे बंधनकारक राहिल.
२. उचित उपभोक्ता कर लागू करून किमान ८० टक्के वसुली करणे.
३. नागरी क्षेत्रातील गरिबांसाठी अर्थसंकल्पात विवक्षित निधीची तरतूद करणे.

४. संबंधित स्थानिक नागरी स्वराज्य संस्थेने, द्विलेखा नोंद पद्धती सहा महिन्यात पूर्ण करणे आवश्यक राहिल.

५. संबंधित स्थानिक नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने त्यांच्या क्षेत्रातील मालमत्ता कराचे पुर्नमुल्यांकन झाले नसल्यास, प्रकल्प मंजुरीपासून पुढील एक वर्षाच्या कालावधीत ते पूर्ण करणे बंधनकारक राहिल.

६. संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने “नागरी घनकचरा व्यवस्थापन व हाताळणी अधिनियम २०००” च्या तरतूदीनुसार त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील घनकचरा व्यवस्थापन उचितरित्या करणे बंधनकारक राहिल.

७. संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील मालमत्ता कराची व पाणीपट्टीची वसुली पहिल्या वर्षी किमान ८० टक्के करणे बंधनकारक राहिल. त्यापुढील वर्षात सदरहू वसूली उर्वरीत ९० टक्के या प्रमाणात करणे आवश्यक राहिल.

➤ **वैकल्पिक सुधारणा:-**

१. मलनिस्सारण प्रकल्प हाती घेतलेल्या नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी नागरी भागातील सांडपाण्याचे पुर्नप्रक्रिया व पुर्नवापर करण्याबाबतच्या घटकांचा समावेश त्यांच्या सविस्तर प्रकल्प अहवालामध्ये करावा.

२. संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी त्यांच्या मालकीच्या इमारतीवर पर्जन्यजल संचय करावे.

३. संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने नियमितपणे जललेखापरिक्षण (वॉटर ऑडीट) करुन द्यावे. जल लेखापरिक्षण अहवालात नमूद त्रुटींचे निराकरण करण्याबाबत संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने, त्यासंदर्भात आवश्यक कृती कार्यक्रम तयार करुन विहित कालावधीत त्रुटींची पूर्तता करणे आवश्यक राहिल.

संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी वर विहित सुधारणा निश्चित केलेल्या वेळेत पूर्ण करणे बंधनकारक राहिल.

ज) संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये यापूर्वी मंजूर प्रकल्पांना सुधारीत वित्तीय आकृतीबंध लागू करण्याबाबतच्या अटी व शर्ती:-

संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये यापूर्वी मंजूर झालेल्या प्रकल्पांसाठीवरील वित्तीय आकृतीबंधाप्रमाणे अनुदान अनुज्ञेय होण्यासाठी खालीलप्रमाणे नमूद सुधारणा/अटी व शर्तीची पूर्तता करणे संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेवर बंधनकारक राहिल:-

१) संदर्भाधीन शासन निर्णयातील परिच्छेद ५ मधील खालील नमूद सुधारणा पूर्ण करणे बंधनकारक राहिल.

- द्विलेखा नोंद पद्धतीचा अवलंब करणे.
- संबंधित महानगरपालिका, नगरपरिषदा व नगरपंचायती यांच्या कामकाजाचे पूर्ण संगणकीकरण करणे.
- मालमत्ता कर विषयक सुधारणा
- पर्जन्यजल संचय (Rain Water Harvesting)
- नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या कार्यक्षेत्रात पाणी बचतीच्या उपाययोजना राबविणे.
- नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या कार्यक्षेत्रात ऊर्जा बचतीच्या उपाययोजना राबविणे.

२) या शासन निर्णयाच्या परिच्छेद २ (क) मध्ये नमूद सुधारीत वित्तीय आकृतीबंधाप्रमाणे निधी प्राप्त होण्यासाठी संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने सुधारीत वित्तीय आकृतीबंधाच्या प्रमाणानुसार देय होणारा त्यांचा हिस्सा, योजनेसाठी यापूर्वी उघडलेल्या स्वतंत्र बँक खात्यामध्ये प्रथम जमा करणे आवश्यक राहिल. त्यानंतरच संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था सुधारीत आकृतीबंधाप्रमाणे शासनाचे अनुदान मिळण्यास पात्र ठरतील.

३) या शासन निर्णयामध्ये नमूद सुधारीत वित्तीय आकृतीबंधाप्रमाणे अनुदान प्राप्त होण्यासाठी संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने सदर योजनेतर्गत मंजूर प्रकल्प विहित कालावधीत पूर्ण करत असल्याबाबतचे हमीपत्र संयुक्तरीत्या “ड” वर्ग महानगरपालिकेच्या संदर्भात संबंधित महापौर व आयुक्तांच्या स्वाक्षरीने, व नगरपरिषद/नगरपंचायती च्या संदर्भात संबंधित मुख्याधिकारी व अध्यक्षांच्या स्वाक्षरीने, तसेच संबंधित नागरीस्थानिक स्वराज्य संस्थेने त्या बाबतचा ठराव सादर करणे आवश्यक राहिल.

वरीलप्रमाणे नमूद कार्यवाही पूर्ण केल्यानंतरच सुधारीत वित्तीय आकृतीबंधानुसार अनुदान मंजूर करण्याची कार्यवाही शासनामार्फत केली जाईल.

ल) महाभियाना अंतर्गत प्रकल्प मंजूरीसाठी राज्यस्तरीय प्रकल्प मान्यता समिती:-

“महाराष्ट्र सुवर्णजयंती नगरोत्थान महाभियानांतर्गत” उपरोक्त परिच्छेद “ड” येथे नमूद केलेल्या पायाभूत सुविधांशी निगडित प्रकल्पांना मान्यता प्रदान करण्यासाठी खालीलप्रमाणे राज्यस्तरीय प्रकल्प मान्यता समिती गठीत करण्यात येत आहे:-

- ❖ प्रधान सचिव (नगरविकास-२) - अध्यक्ष
- ❖ प्रधान सचिव (वित्त) किंवा त्यांनी नामनिर्देशित
केलेला उपसचिव पेक्षा कमी दर्जा नसलेला अधिकारी - सदस्य
- ❖ प्रधान सचिव(नियोजन) किंवा त्यांनी नामनिर्देशित
केलेला उपसचिव पेक्षा कमी दर्जा नसलेला अधिकारी - सदस्य
- ❖ प्रधान सचिव (पाणीपुरवठा) किंवा त्यांनी नामनिर्देशित
केलेला उपसचिव पेक्षा कमी दर्जा नसलेला अधिकारी - सदस्य
- ❖ प्रधान सचिव (सार्वजनिक बांधकाम विभाग) किंवा
त्यांनी नामनिर्देशित केलेला उपसचिव पेक्षा कमी
दर्जा नसलेला तांत्रिक संवर्गातील अधिकारी - सदस्य
- ❖ सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण - सदस्य
- ❖ नगर विकास विभागाला आवश्यक वाटतील असे
तज्ञ अधिकारी किंवा संबंधित क्षेत्रातील तज्ञ व्यक्ती - सदस्य
- ❖ आयुक्त तथा संचालक
नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय -सदस्य सचिव

राज्यस्तरीय नोडल यंत्रणेमार्फत शासन निर्णयामध्ये नमूद तरतूदीच्या अधीन राहून सादर करण्यात आलेल्या पात्र प्रकल्प प्रस्तावांना संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांची पायाभूत सुविधांची आवश्यकता व गरज लक्षात घेता गुणवत्तेच्या आधारे मान्यता देण्याची सदर समितीची कार्यक्षमता राहिल.

म) महाभियानाची प्रशासकीय यंत्रणा:-

संचालक नगर परिषद प्रशासन संचालनालय हे अभियानासाठी “राज्यस्तरीय नोडल यंत्रणा” म्हणून काम पाहतील. त्यानुसार “राज्यस्तरीय नोडल यंत्रणा” या नात्याने संचालकांनी खालीलप्रमाणे बाबी हाताळणे आवश्यक राहिल.

- १) “राज्यस्तरीय नोडल यंत्रणा” सदर महाभियानांतर्गत “पर्यवेक्षीय व समन्वयीन संस्था” म्हणून काम पाहिल. महाभियानांतर्गत मंजूर प्रकल्पांची तसेच विहीत सुधारणांची अंमलबजावणी नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने दिलेल्या हमीपत्रानुसार विहीत वेळेत व सुनियोजितरीत्या होत आहे याचा मासिक आढावा घेउन त्याचा अहवाल पुढील महिन्याच्या १५ तारखेपर्यंत शासनास सादर करील.
- २) नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांकडून, शहर विकास आराखडा तयार करून घेणे, शहर विकास आराखड्यामध्ये समाविष्ट असलेल्या प्रकल्पांचे सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करून घेणे व सदर सविस्तर प्रकल्प अहवालांची तांत्रिक तपासणी करून घेवून त्यांना प्रशासकिय मान्यतेसाठी शासनाकडे सादर करणे, नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना वेळोवेळी मार्गदर्शन करणे इत्यादी बाबी हाताळणे.
- ३) “महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियानांतर्गत” शासनामार्फत मंजूर प्रकल्पांसाठी वितरीत केलेल्या निधीच्या विनियोगाबाबत संनियंत्रण व समन्वय करणे.
- ४) मंजूर प्रकल्पांच्या प्रगतीप्रमाणे खर्चाची उपयोगिता प्रमाणपत्रे संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांकडून वेळोवेळी प्राप्त करून घेवून संचालनालयाच्या स्तरावर योग्य प्रकारे जतन करून याबाबत शासनास अहवाल सादर करण्याची जबाबदारी राज्यस्तरीय नोडल यंत्रणेची राहिल.
- ५) मंजूर प्रकल्पांकरीता दुसऱ्या हप्त्याच्या निधीची मागणी करण्या संदर्भातील प्रस्ताव संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेकडून प्राप्त करून आवश्यक छाननी करून शासनास सादर करणे.
- ६) पूर्ण झालेल्या प्रकल्पांचे प्रकल्प पूर्णत्व प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेणे.

न) प्रकल्पांचे त्रयस्थ तांत्रिक परिक्षण:-

“महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियानांतर्गत” मंजूर प्रकल्पांचे, अंमलबजावणीच्या विविध टप्प्यावर वेळोवेळी शासकीय/निमशासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालयाकडून “त्रयस्थ तांत्रिक परिक्षण” (थर्ड पार्टी टेक्नीकल ऑडीट) संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने, स्वनिधीतून करून घेणे बंधनकारक राहिल. तसेच प्रकल्पांतर्गत दुसरा हप्ता मंजूर करण्याबाबतचा प्रस्ताव सादर करताना सदर “त्रयस्थ तांत्रिक परिक्षणाचे” गुणवत्तेबाबतचे प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक राहिल. तदनंतरच दुसऱ्या हप्त्याचा निधी वितरीत केला जाईल.

प) महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियानांतर्गत नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने स्वहिश्याचा निधी भरण्याकरिता कर्ज उभारणी:-

“महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियानांतर्गत” मंजूर प्रकल्पांसाठी संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना त्यांचा स्वहिश्याचा निधी उभारण्यासाठी “राष्ट्रीयीकृत बँकांकडून” तसेच “हुडको” (HUDCO), “मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण” (एमएमआरडीए), “महाराष्ट्र नागरी पायाभूत सुविधा विकास कंपनी मर्यादीत” (एमयुआयडीसीएल) व शासनमान्य वित्तिय संस्थांकडून कर्ज घेण्याची मुभा राहिल. तथापि वित्तिय संस्थांकडून कर्ज घेताना त्यासंदर्भात आवश्यक त्या बाबींची पूर्तता केल्यानंतर प्रचलित नियमांच्या अधीन राहून कर्ज घेण्याबाबत शासनाची परवानगी घेण्यात येईल. महाभियानांतर्गत कर्ज घेण्याबाबतचा प्रस्ताव वरील बाबींची पूर्तता करून संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने “राज्य स्तरीय नोडल संस्थेमार्फत” शासनाकडे सादर करावा. शासनाच्या विहित प्रचलित नियमांच्या अधीन राहून आवश्यक कार्यवाही करणे बंधनकारक राहिल. तसेच या संदर्भात कर्ज घेण्याबाबतची कार्यवाही करण्यापूर्वी संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने त्यांच्या संस्थेचे पत मुल्यांकन (क्रेडीट रेटिंग) करून घेणे आवश्यक राहिल. पत मुल्यांकन (क्रेडीट रेटिंग) करून घेतल्यानंतरच शासनाच्या मान्यतेने कर्ज घेता येईल.

द) प्रकल्पासंबंधी करारनामा:-

“महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियानांतर्गत” मंजूर प्रकल्पांच्या अनुषंगाने राज्यस्तरीय नोडल यंत्रणा व संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था यांचा द्विपक्षीय सामंजस्य करार करणे बंधनकारक राहिल. सदर द्विपक्षीय सामंजस्य करारनामा तयार करून घेण्याची जबाबदारी नोडल यंत्रणेची राहिल.

र) महाअभियानांतर्गत निधीची तरतूद करण्याबाबतची कार्यपद्धती:-

“महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाअभियाना अंतर्गत” हाती घ्यावयाच्या विविध प्रकल्पाकरीता अनुदानाचा हिस्सा देण्याकरीता राज्य स्तरावर दरवर्षी खालील लेखाशीर्षाखाली आवश्यकता व उपलब्धतेनुसार तरतूद करण्यात येईल.

१) मागणी क्र. एफ-२, १९१ महानगरपालिकांना सहाय्य, ३१ सहायक अनुदाने (वेतनेतर) (००) (५७) “महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियानांतर्गत” महानगरपालिकांसाठी सहायक अनुदान (२२१७८०२१)

२) मागणी क्र. एफ-२,१९२ नगरपरिषदांना सहाय्य, ३१ सहायक अनुदाने (वेतनेतर) (००) (६१) “महाराष्ट्र नगरोत्थान महाभियानातर्गत” राज्यातील नगरपरिषदांना सहायक अनुदान (२२१७८१२८)

स) “महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियानातर्गत” मंजूर प्रकल्पांची देखभाल व दुरुस्ती:-

“महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियानातर्गत” मंजूर प्रकल्प पूर्णत्वास गेल्यानंतर सदर योजनेची देखभाल व दुरुस्ती करण्याची जबाबदारी संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेची राहिल. योजनेच्या देखभाल व दुरुस्तीसाठी कोणताही निधी शासनाकडून प्राप्त होणार नाही.

त) “महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियानाचा” कालावधी:-

“महाराष्ट्र सुवर्णजयंती नगरोत्थान महाभियानाचा” कालावधी हा शासन निर्णयाच्या दिनांकापासून पाच वर्षांचा राहिल. तथापि अभियानाचे पुनर्विलोकन करून योजना पुढे चालू ठेवण्याबाबत स्वतंत्र निर्णय घेता येईल.

०३. सदरचा शासन निर्णय नियोजन विभाग आणि वित्त विभाग यांच्या अनुक्रमे अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक अनौ.संदर्भ क्र.२५२/१४४४ दिनांक २४/०७/२०१४ व क्रमांक अनौ. संदर्भ क्र. ४३५/व्यय-३, दिनांक ३१/०७/२०१४ अन्वये प्राप्त अभिप्रायांचा विचार करून राज्य मंत्रीमंडळाने घेतलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१४०९०३१३३३७२८२५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सीमा ढमढेरे)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा. उपमुख्यमंत्री, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. मंत्री सर्व विभाग, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. राज्यमंत्री सर्व विभाग, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. अप्पर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. अप्पर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. प्रधान सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
८. प्रधान सचिव, (नगरविकास-१), मंत्रालय, मुंबई.
९. प्रधान सचिव, (नगरविकास-२), मंत्रालय, मुंबई.
१०. प्रधान सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
११. महानगर आयुक्त, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण, मुंबई.
१२. आयुक्त तथा संचालक, नगर परिषद प्रशासन संचालनालय, वरळी, मुंबई.
१३. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई.
१४. महालेखाकार (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, मुंबई.
१५. महालेखाकार (लेखा व अनुज्ञेयता)-२, नागपूर.
१६. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र अर्बन इन्फ्रास्ट्रक्चर डेव्हलपमेंट कंपनीलि.
१७. संचालक, नगररचना, पुणे.
१८. सर्व विभागीय आयुक्त.
१९. सर्व जिल्हाधिकारी.
२०. उप सचिव (अर्थसंकल्प), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२१. आयुक्त, सर्व महानगरपालिका.
२२. मुख्याधिकारी, सर्व नगरपरिषदा / नगर पंचायती
२३. निवडनस्ती (नवि-३३)

